

Italijansko bojišče.

Po našem umiku s Piavi z desne na levi breg, o katerem poročamo obširno na drugem mestu, so začeli Italijani srdito napadati naše postojanke na levi breg, kjer skušajo priti na levi breg, ampak tudi pri Asiagu, kjer se jim je posrečilo zavzeti naš gorski postojanki Col del Rosso in Monte Valbello.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču razven artilerijskih bojov ob rekah Aisne in Marne ter skrajno hudih zračnih bojov nobenih večjih vojnih dogodkov. — Na francoskem bojišču se nahaja sedaj eden milijon ameriških čet.

Razne politične vesti.

Zalostna obletnica. Dne 28. junija je bilo 4 leta tega, kar je padel, zadet od zločinske roke, bivši naš prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand. Bil je strašen dan, tisti 28. junij leta 1914! Ko je prišla brzojavka iz Sarajeva, da je prestolonaslednik s svojo soprogom mrtev, je ves jug spreletelo grenko čustvo najgloblje žalosti, silnega ogorčenja, morda tudi obupa. Tu na jugu so bili vsi pogledi vrti vanj, vse smo pričakovali od njega. Večno ogroženi v svoji narodni eksistenci, zaposleni v malenkostnih narodnostnih bojih in parlamentarnih prepirih, smo upali, da pride z njim na prestol mož, ki bo znal s široko in močno kretnjo končati avstrijsko mizerijo. Tedaj pa je prišel dan 28. junija in nadvojvoda Franc Ferdinand je za vedno zatihnil ožil.

Državna zbornica sklicana. Državna zbornica je sklicana na dne 16. julija. Vlada je zbornici že predložila državni proračun za drugo polovico te kočega leta. Državni zbornici bo tudi predloženih več nujnih predlogov in interpelacij.

Gospodarska zbornica sklicana. Gospodarska zbornica je sklicana tudi na dne 16. julija. Tokrat bo baje tudi v gospodski zbornici nekoliko živahnejše gibanje.

Zopet dvojna mera. Grof Clary se vedno meri pravico na Stajerskem z dvojno mero. Za zadnjo nedeljo je bil dovoljen shod na jezikovni meji v Travniku, a prepovedan je bil shod v St. Juriju ob južni železnici, torej popolnoma v slovenskem ozemlju.

Na Vranskem je bil shod dne 23. junija prepovedan. Kljub temu je našlo ljudstvo priliko, da izrazi svoja čustva za jugoslovansko gibanje. Mislil se ne daje prepovedati. Narodno ženstvo je nabralo na Vranskem in okolici za slovensko šolo 2486 K, najljubši dokaz žive narodne zavesti, ondotnega našega ljudstva.

Shod v St. Juriju ob juž. žel. je bil prepovedan. Na shod je prišlo več tisoč ljudi, Drameljčani na krasno okinčanem vozu. Navzoči so bili poslanci dr. Korošec, Pišek, dr. Verstovšek. Ogorčen je, a tudi navdušen je bilo veliko.

Na Ogrskem so se vršili prejšnji teden veliki delavski nemiri: nastopilo je tudi vojaštvo. Več oseb je bilo ubitih, veliko ranjenih. Stavka je bila razširjena po celi deželi, tudi listi niso izhajali. Vojaške in civilne oblasti nastopajo zelo strogo in v mnogih obratih se zopet dela. Delavstvo je šlo v boj predvsem radi velike preosnove, za katero ga hočejo ogolufati, in zaradi slabih plač in prehrane. Zahteva odločno, naj se sklene mir.

Na Ruskem je na vseh straneh vzplapolala protirevolucija! Vseposod se dviga ljudstvo in meščanstvo, da vrže boljševike. Boljševiška vlada je ukrenila najostrejšo protidredbo s prekim sodom. Na čelo vojaškega gibanja proti boljševikom korakajo češko-slovaške čete, ki so osvojile Vladivostok in celo vrsto drugih večjih mest. Valter Koz Mihail je pobegnil iz Perma, se postavil na čelo protirevolucionarnem v Omsku in izdal na narod oklice, v katerem ponavlja svojo odpoved na prestol in prepoveda odločitev o vladni obliki v Rusiji saboru zemstev. — Boljševiški mornarji so izročili Nemcem črnomorsko vojno brodnice. — Zadnje dni so krožile vesti, da se boljševiki ubili carja Nikolaja, kar pa baje ni res.

Lloyd Zorž o vojnih smotrih Anglije. Angleški minister Lloyd Zorž je v svojem govoru dne 27. jun. v Printers Pension Corporation, kakor poroča "Times", surovo psoval Nemčijo. Rekel je: Gorje kugli Korist omike in človeškega plemena zahteva, da jo razkosamo. Ne smemo dopustiti, in svet ne sme trpeti, da se kuga vrne, da zatemi življenja milijonov in uniči domove milijonov. Te je, za kar se vojskujemo. — List "Daily Mail" piše, kakor poroča korespondent iz Londona: Pržavnemu tajniku dr. Kühlmannu lahko odkritostno povemo, da ne morejo Nemci končati vojne z vojaškimi sredstvi, je to mogoče zaveznikom in hočejo to tudi doseči. Navzočnost 900 tisoč Američanov v Franciji in zmaga generala Diaz na Beneškem pokazujeta, da razpolagamo z močjo za to. Nemcem je odprta le ena pot: Vrneti naj se v svojo deželo, plačajo naj škodo, ki so jo storili in naznanijo naj jamstva, ki jih hočejo nuditi, da se zavaruje svoj pred ponovitvijo njih zločinov. Ker, kakor je rekel Wilson, na moramo sprejeti doseže sedanji mogočec v Nemčiji za jamstvo za kaj, kar naj obsteja.

Angleški delavci za vojsko proti Nemčiji. Na Angleškem so pretekle dni izvolili nov državni delavski izvršilni odbor. Izvoljeni so skoro sami pri staši struje, ki zahteva, naj se vojska brezobzirno nadaljuje tako dolgo, dokler ne bo premagana pruska vojaška sila. Delavci izjavljajo, da jim je hujše sedanje vojno stanje, nego pa biti pod oholim nemškim gospodstvom.

Tedenske novice.

Zvest služabnik. Danes je preteklo 25 let, odkar je v tiskarno sv. Cirila v Mariboru stopil v službo kot sluga in raznašalec naših časopisov gospod R. Usar. Zvestemu služabniku kličemo vsi: Še na mnoga leta!

Pisarna S. K. Z. združena s Poslovalnico slovenskih spodnjašarskih poslancev se nahaja v Mariboru, Koroška cesta št. 5, I. nadstropje. Pisarna daje članom S. K. Z. pojasnila v vseh vojaških, upravnih in davčnih zadevah, sestavlja prošnje za vojaške dopuste, oproščenja itd.

V Jarenini! Prihodnjo nedeljo se vrši v Jarenini večja Ciril-Metodova slavnost z zanimivim sporedom Slovencev in Slovenke! Pohitite ta dan v našo obmajo trdnjavo!

Slovenski mestni otroci na deželo. Kdor želi za čas počitnic sprejeti kakega slovenskega mestnega otroka kot pastirja ali za kako drobno delo, naj piše "Društvu stalno nameščenih" v Mariboru (predsedn. prof. Voglar).

Podpisovanje 8. vojnega posojila podaljšano. Finančno ministrstvo je odredilo, da je podpisovanje 8. vojnega posojila podaljšano do srede, dne 17. julija 1918, do 12. ure popoldne.

Album 87. pešpolka se naroča pri uredništvu "Albuma 87. pešpolka" v Celju. Za Maribor in okolico sprejema naročila tudi prodajalna Cirilove tiskarne. Album bo izšel v slovenskem in nemškem jeziku.

Ob obletnici jugoslovanske deklaracije je darovalo Pacinje pri Ptuj za slovensko šolo v Mariboru 127 K, Podvinci pri Ptuj pa 176 K.

Proti roparskim tolpom. Iz Kandije na Kranjskem (Dolenjsko) nam piše prijatelj: V Vašem listu čitam »Zopet roparji.« Svetujem to lo: Županstva naj presijo okrajna glavarstva, da naj se določi dan za štajerski glavni progon in dva dni potem se zaprogon. Pri teh se mora vsak, kdor ne dela ali se brez izkaza okoli klati, zapreti. Občine bodo morale zraven pomagati, da se napravi red. — V vaseh naj se upeljejo ponočne straže od 10. ure zvečer do 4. ure zjutraj. To Vam svetujem kot bivši orožniški stražmojster. Stražam naj bi se tudi dovolilo nositi orožje, seveda je zraven paziti, da se kdo ne poškoduje.

"Kurent." V Ljubljani je začel izhajati humoristični list "Kurent" s slikami. Naročnina znaša za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, posamezne številke 1 K. Naslov za dopise: Križevniška ulica 19, za naročnino: Križevniška ulica 9, Ljubljana.

"Cesar Karel I." je naslov lepi trdovezani knjigi, ki je izšla v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju. Za slovensko mladino priredil dr. Ivan Skaberne, c. kr. ministerijalni tajnik. Knjiga opisuje cesarja Karla, cesarico Zito, njuno mladost in življenjske dogodke. Knjigo krasijo lepe slike. Naroča se v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju. Cena ni označena. Knjigo, ki se bo gotovo dobivala tudi v knjigarnah, toplo priporočamo!

Oprostitev. Iz poslanskih krogov smo dobili pojasnilo: Za urgence v oprostilnih zadevah je potrebno 1. ime (natančno); 2. rojstni letnik; 3. šarža pri vojakih; 4. ako dotičnik že služi, ali je dodeljen že kakemu oddelku, njegov natančen vojaški naslov (zadnji, oziroma za časa vložitve prošnje); 5. kraj (vas, občina, okrajno glavarstvo, dežela) pristojnosti; 6. ako je dosedaj že oproščen, termin, od katerega je oproščen, dan in številka dotičnega odloka, oziroma prepis odloka samega; 7. dan in številka, pod katero je šla prošnja in od katere oblasti (okrajno glavarstvo, deželna vlada itd.); 8. na katero ministrstvo je šla prošnja; 9. posebnega uvaževanja vredne okolščine, radi katerih je oprostitev v javnem interesu potrebna. Če ni teh podatkov, je posredovanje težko ali pa popolnoma brezuspešno. Kajti v takem slučaju pride k nerešeni prošnji še urgencia, ki je tudi ministrstvo ne more takoj rešiti; delo se konča, uspeha pa ni. Prošnje rešuje domobr. ministrstvo. One prošnje, ki gredo na poljedelsko ministrstvo, se odstopajo v končno rešitev domobranskemu ministrstvu. Ako je dotičnik na bojnem polju, odloča o zadevi vrhutega šaržarja in poveljstva. Enako pri častnikih. Pri rojstnih letnikih 1898—1899 oprostitev ni dopustna. Prošnje za oprostitev morejo vlagati le interesi, njih domači, občine ali kaka druga javna oblast. Poslanci neposredno tega ne morejo storiti. Isto velja tudi glede prošnje za dopust, če se ne peljejo najbolje na pristojno poveljstvo, kateremu je dotičnik podrejen. Dopisi, ki ne vsebujejo tem pogojem, ostanejo nerešeni. Z vpraševanjem na take dopise se zgubi veliko časa in uspeha pri stvari ni. Opozorjamo na upoštevne opazke posebnega gospod. župana in občinskega tajnika, da v interesu stvari to najpogostje vsem zainteresiranim.

Gospodarske novice.

Krvice pri rekviriranju živine. Pisarna S. K. Z. in naše uredništvo dobivata dan za dnevno pritožbo o krivicah, ki se delajo pri rekvizicijah živine. Tako nam poroča neki mali posestnik iz brežanskega okraja, da so tam baje župan in občinski odborniki sklenili, da bodo to pot rekvirirali živino pri onih posestnikih, ki imajo le po eno živinčico, češ, če mu bi jemali živino le takim, ki imajo več glav. Če e temu res tako, potem so to uprav obžalovanja vredni predpotopni nazori, a tudi naravnost proti zakonitim predpisom, ki pravijo izrecno, da se morajo varovati kočarji in mali posestniki. Kdor ima več živine, gotovo lože troji, nego oni, ki je ima manj. Iz Homca, občine Kokarje, pa nam piše Neža Kolarič, da so ji meseca marca vzeli novomolžno kravo od sedem tednov starega teleta, a sedaj so jej vzeli zopet drugo novomolžno kravo od pet tednov starega teleta. Vso zimo je njen mož, ki je tedaj še živel, nodel od kmeta do kmeta ter iskal krme, da je preživel svoje tri kravice, a sedaj so vdovi vzeli in zamenjali dve, da jih molzejo drugi, dočim so njej pustili eno bolno kravo in dve neoddojeni telčki, s katerima si ne more pomagati. Vse te in neštete krvice se dogajajo, ker se okrajna glavarstva nič ne brigajo za to, da bi se nakupovalci ravnali po predpisih. Ti delajo po svoje, a pritožbe ne pomagajo vse nič. Iz ptujskega okrajnega glavarstva piše nekdo pisarni S. K. Z.: "Kaj mi je storiti, kam naj se obrnem, ker tukajšnje okrajno glavarstvo se nič ne ozira na pritožbe." Tako se vidi tudi po drugih okrajnih glavarstvih. Vse pritožbe ne pomagajo nič. Ne pomagajo ne salicevanje na zakonite predpise.

Samo da spravijo vkup predpisano število živine, če se godi pri tem ljudstvu še tako velika krivica, kaj njim mar? Toda mi kličemo tem gospodom:

Posebno modrost je skuhal nek nakupovalec tam okoli Juršincev. Ta jo je namreč pogruntal, da se štejejo tri svinje za eno kravo. Kdor ima torej tri svinje, mu pobere vso govedo! Ta nakupovalec bi prav res zaslužil posebne vrste odlikovanja! Ali naj kmet dobi svinje? Ali naj vpreže svinje, da mu bodo vozile?

Rekvizicija živine. Na razna vprašanja odgovarjamo ponovno, da se mora v smislu predpisov pri rekviriranju živine odzemanj živino najprvo iz hlevov, kjer je več živine, a varovati kočarje in male posestnike.

Wiederwohl, rodod Kranjec in bivši podčastnik, je dobil v Forminu od šestih skrajno razburjenih oseb tri smrtne udarce po glavi. V kolikor je bila ta ljudska razburjenost utemeljena, naj pokaže jest dogodkov, ki so se pripovedovali pred mariborsko poroto: Občinski svetovalec J. je izpovedal, da je Wiederwohl komisija že prvo popoldne dne 3. januarja t. l. spravila skupaj 10 centov žita. Pri hiši M., kjer prejšnja komisija ni ničesar zapisala, je kontrolirajoči Wiederwohl dne 4. januarja dal zase 75 kg žita (ki jih je ptujske okrajno glavarstvo dne 11. januarja vrnilo). Pri tretji hiši je Wiederwohl ošenično moko, čeprav je imel s seboj dve tehtnici, kar na roko meril. Na obupno vprašanje kmetov, kaj bodo sejali, če jih obere komisija za toliko, se pa je Wiederwohl odrezal: "Pa sejajte soder!" Materi, ki je javkala, da ne bo mogla prehraniti otrok, je svetoval: "Pa podavi otroke!" A glede kmetovskih želodcev je bil mnenja: "Paver naj le žre plevel!" "Straža" piše o tem dogodku: Danes triumfira prekanjnost, zvitost, premetenost... Geslo se glasi: Jej, pij in boji dobre volje! To je vsakokratna razlaga življenjske modrosti v dolgi vojni. Iz te gredice je vzklik tisti odurni tip človeškega bitja, ki mu pravilno vojni dobičkar, odtod tisto vedno mučnejše otepanje ženskega čuta za svojo čast, odtod stopnjevano puščevanje in tatinstvo v najrazličnejših, žal tudi mladinskih vrstah, odtod večja mrznja do dela in pa rastoča napetost med meščanom in kmetom. A se en, veseleši pojav v novem ocenjevanju dobi bi bilo omeniti: podvojeno ljubezen do zemlje, do zemljice, rodnice vsega, kar je živega. Ni več "prokleta", kakor je že bilo slišati v polpreteklih časih, ampak zopet "Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš!" In ta pomlajena ljubezen do matere nam je tudi v stanu odgovoriti na vprašanje, zakaj kmetškega človeka spreleti groza in zona ob besedi, ki jo je rodila vojna, ob besedi — rekvizicija. Vse to moramo imeti pred očmi, če hočemo razumeti in razsoditi forminski "slučaj." Uradni rekvizitor s papirnimi akti na eni, na drugi strani pa za svojo in svojih otrok prehrano trepetajoči kmetje.

Prodaja sena v košnji je po novi odredbi dovoljena, toda posestnik tega mora naznaniti oddano košnjo okrajnemu glavarstvu in mora navesti ime kupca (najemnika) in množico pridelanega sena. Kupec (najemnik travnika) mora dobiti za prevoz sena potem dotičnega županstva prevozno dovoljenje, ki ga izda poslovalnica za suho krmo v Eggenbergu pri Gradcu. Opozorjamo na to naša županstva, posestnike travnikov, ki so oddali svoje travnike v najem, ali ki so prodali samo košnjo in kupce takih košenj, oziroma najemnike travnikov. Brez prevoznega dovoljenja se ne sme kupljeno seno prepeljati, ker bi se sicer lahko zaseglo in odvzelo. Kmetški župan lahko zabrani, da meščani ne zvoziijo svojega sena v mesto.

Slavavite si ročne mlina, dokler je še čas. Poslušajte jih menda ne bo mogoče dobiti. Na Kranjskem in na Češkem ima vsak kmet po dveje žrnelj. Naša slavnostna rezervna v slučaju, da se mu eno